

ΡΗΜΑΔΙ

Κ' ἦταν μιά φορά ὠραῖο.
Με τὰ γλυκώτερα ὄνειρα ὁ νοικοκύρης ἐρριξε
στὴν πρώτη πέτρα τῶ θεμελιῶν του τὰ φλωριά καὶ
τὴν ἐπλημμύρισε μὲ τὸ αἷμα τῆς θυσίας τοῦ ἀρνιοῦ:
κ' ἐφυγαν τὰ στοιχεῖα κ' οἱ ἥσκιοι κ' ἐγινε καλο-
ροϊζικο καὶ χρυσοχτισμένο.

Καὶ μὲ τὴν ἴδια χαρὰ τὸ εἶδε μεγαλώνοντας καὶ
σὰ γέννηκε τὸ χτίριο τὸ στεφάνωσε μὲ τὰ λούλουδα
καὶ τὸ στόλισε μὲ τίς σημάδες. Κι ὅταν τέλει-
πλέον μὲ τὰ ὄμορφα του παρεθύρια καὶ τὸ γλυκὸ
χρωματισμὸ του τὸ χάιδεψαν οἱ πρῶτες ἀχτίδες
τοῦ ἡλίου, ὦ, μὲ τὴ χαρὰ πάτησαν αὐτὸς κ' ἡ φα-
μιλιά του τὸ κατῶφι τῆς πόρτας καὶ μὲ πόσες
εὐχὲς τὸ χαιρετήσανε!..

Χρόνια καὶ χρόνια πέρασαν, κ' ὁ ἄγιος Κατ-
ρός, τὸ ἀνήμερο κ' ἀκούραστο στοιχεῖο, τὸ δάμασε.
Κλῆρα δὲν ἔμεινε κ' αὐτὸ γάλασμά του στέκει τώρα.
Σπασμένα, χωρὶς μάνταλο καὶ θηλιές τὰ φυλ-
λόπορτα, ἀκκουμποῦν σκεθρωμένα στὰ γλειμένα μάρ-
μαρα, ἄλλα λοξὰ κ' ἄλλα πεσμένα κάτου, μὲ τὴ
μιὰ ἄρη ἀκκουμπώντας στὴ χωματιασμένη πλακό-
στρωση σὰ νῆθελαν ἄκόμα νὰ προστατέψουν τὴν εἴ-
σοδο τοῦ σκεθρωμένου σπητιοῦ μὲ τὰ παραλυμένα
κ' ἀστήριχτα λείψανά τους.

Σάπια, κούφαλα τὰ παρεθύρια, ἀλλοῦ ἀφίνουν
ἀπὸ τίς μεγάλες τρύπες τους νὰ μπαίνει ἄφτονο τὸ
φῶς τοῦ ἡλίου μέσα στὸ ἥσκιερὸ σπητι κ' ἀλλοῦ μι-
σὰ, ξεσκλίδια, κρατούμεν' ἄκόμα πὸ κάποιε σκου-
ριασμένο σίδερο κρέμοντ' ἀπόξω πὸ τὸν τοίχο παρά-
δαρμα τ' ἀνέμου.

Καὶ μέσα στὰ μισόφωτα ποὺ κάνουν τὸ σκοτάδι
κ' οἱ φεγγίτες, τὸ σιγαλὸ χάος σοῦ πιάνει τὴν καρ-
διά. Πάτωμα, ταβάνι δὲ βρίσκονται πιά, καὶ τὰ
πατερά χωρὶς νὰ βαστοῦνε τίποτα μονάχα τους στη-
ρίζονται τώρα στοὺς τοίχους.

Καὶ στέκει ἀκόμ' ἀπὸ πάνω τους παραλυμένη
ἡ σκεπή, ἀλλοῦ χωρὶς φαλίδια κ' ἀλλοῦ χωρὶς σα-
νίδες. Βαίζει ἰδῶ νὰ πέση, ἀφίνει ἐκεῖ νὰ κρέμονται
τ' ἀστήριχτα καὶ σάπια τῆς κομμάτια στὸ χάος
τοῦ σπητιοῦ κ' ἀλλοῦ ἀπὸ τίς βουλιαγμένες πρὸς τὰ
μέσα τρύπες μισοκρεμῶν τὰ κεραμίδια ποὺ ἕνα ἕνα
ἀργασέφτουν καὶ γιομίζουν μὲ τὰ συντρίμια τους
τὸ πλακόστρωμα τοῦ σπητιοῦ.

Οἱ βροχές κ' οἱ μπόρες τοῦ χειμῶνα τὸ δέρνουν,
σαπίζουν τίς σανίδες, ἀνοίγουν τοὺς τοίχους καὶ
πλημμυρίζουν τὸ χαμῶγι μὲ τ' ἀσβεστόματα καὶ
τὰ γκρεμίσματα κ' ἔτσι βοηθᾶνε κ' αὐτὲς γοργὰ τὸν
ἥσυχο χαλασμὸ τοῦ καιροῦ, ποὺ ἀπὸ μέρα σὲ μέρα
περνᾶει ἀπὸ πάνω του κ' ἀφίνει τ' ἄγρια κ' αἰώ-
νια σημάδια του χαραγμένα ὅσο περνοῦν οἱ ὥρες μὲ
μεγαλειότερη δύναμη καὶ μὲ πῖο πολλὴ λάθρα.

Τοῦ ἡμεροῦ φειδιοῦ τοῦ σπητιοῦ τῆς σαϊτιάς, δὲν
ἀκούεται πιά τίς νύχτες στὸ ταβάνι τὸ τρεχάτο σύρ-
σιμο: χάνοντας τὴν κατοικία του φεύγει ἀπὸ τὰ ρη-
μάδια καὶ στὸν τόπο του οἱ ὀχιές κρυμμένες στὶς
χορταριασμένες γωνιές καὶ στοὺς κούφους τοίχους
ἀφίνουνε τὸ μισητὸ σφύριμά τους.

Τὰ νυχτοπούλια φωλιάζουν στοὺς περιστεριῶνες
τῶν τοίχων κ' ἐκεῖ ποὺ ἄλλοτες ἐχύνονταν τὸ ἀγγὸ
ἔρωτικό τραγοῦδι τ' ἔχολου περιστεριοῦ τώρα ἀκού-
εται τίς νύχτες ἡ κακοσήμερη λαλιά τῆς κουκου-
βάγιας καὶ τοῦ γκιῶνη.

Ρημάδι: δὲν ἔχει μέσα του ἄλλη ζωὴ παρὰ μο-
νάχα τῆς ἀράχνης ποὺ ἀργὰ ἀργὰ πλέχει ἀπὸ τὴ
μιὰ ὡς τὴν ἄλλην ἄκρηα τῆς σκεπῆς τ' ἀερινὸ τῆς
δίχτυ, ποὺ περνοῦν καὶ τὸ συχοφωτίζουν οἱ ἀχτίδες
ἀπὸ τοὺς ἀνάριους τῶν κεραμιδιῶν φεγγίτες, κά-
ποιοι σκλαδωμένου ζωφιοῦ ποὺ στ' ἀραχνέσιο γύφα-
μα σπαράζει, γυρεύοντας τοῦ κάκου νὰ γλυτώσει ἀπὸ
τὰ θανατικά ἀέρινα δεσμά του καὶ τοῦ σαρακιοῦ
τῶ σανιδιῶν ποὺ ἀκούραστο σκαλίζει καὶ κουφώνει
τριζοντας τὰ νεκρωμένα κορμιά τῶ δειντρῶνε, χύνον-
τας κ' αὐτὸ μέσα στὴ σιγαλιὰ θλιβερὸ τὸν ἦχο τῆς
αἰώνιας καταστροφῆς, σὰ νὰ λεγε μὲ τὸ μονότονο
τριζόνισμά του τὸ λυπητερὸ σὰν ἐπιτάφιο. «Ἡρθ' ὁ

καιρός σας: τὸ χῶμα σας ἐγεννησε καὶ θὰ ξαναγυρί-
σετε στὸ χῶμα».

Καὶ κάτου ἀνάμειο ἀπὸ τοὺς ἀρούς: τῶν πλα-
κῶν προβάλλουν ξερὰ τὰ χορταριάσματα κ' ἀνάμειο
ἀπὸ τὰ ραγίσματα τῶν τοίχων κίτρινα μὲ τὰ βρύα,
καὶ περιβάλλουν μὲ μιὰ λυπητερὴ ὄψη τὴν ἐσωτε-
ρικὴ ἐρημιὰ σὰν ἐρημιὰ χορταριασμένου τάφου. Κ'
εἶναι τάφος καὶ ὁ τάφος ποὺ μέσα του κλεῖ: τὸ
λείψανο μιᾶς ζωῆς ποὺ κράτησε χρόνια ἀδιάκοπη
καὶ ποὺ ἄκόμα σὰν ἀχνὸς ἀργοσαλεύει, τάφος ποὺ
κλεῖ τὸν ἀντίλαλο ἀπὸ τόσες χαρὲς καὶ τόσες λύπες,
ἀπὸ τόσα γέλια καὶ τόσο κλάμμα κ' ἐφυγαν κ'
ἐπέταξαν ἀπὸ μέσα του τὰ γέλια κ' ἡ χαρὰ κ' ἔ-
μεινε τὸ αἰῶνιο κλάμμα, ἡ ἐρημιὰ, ὁ θάνατος!..

Τὰ στοιχεῖα ξαναπῆραν τὸν τόπο τους.
Τὸ αἷμα τῆς πρωτοθέμελης θυσίας ἔχασε τὴ
δύναμή του, τὸ σπητι ρήμαξε καὶ τώρα μόνον τὰ
στοιχεῖα κατοικοῦν καὶ φαίνονται στὸ ἀνήσυχο μάτι
τοῦ ἐρημικοῦ διαβάτη τὴν ἡμέρα σὰν ἥσκιοι ποὺ
σκίζουν τὴν ἐρημη σκοτεινὰ τοῦ σπητιοῦ, καὶ τὴ
νύχτα σὰν ἄσπρα φαντάσματα ποὺ προβάλλουν πῖ-
σω ἀπὸ τὰ σκεθρωμένα φυλλόπορτα κ' ἔξω ἀπὸ τ'
ἀραγνιασμένα παρεθύρια καὶ χύνουν στὰ στῆθια του
τὸν κρῖο φόβο ποὺ τὸν διώχνει ἀκράτητα μὲ μιὰ
σωθικὰ γρηγοράδα μακριὰ πὸ τὴν ἥσκιουκασιότητα
ἐρημιᾶ.

Παῖοι. Μᾶης 905.

ΝΑΒΗΗΙΟΣ

Ο ΠΑΛΙΚΑΡΑΣ ΠΟΥ ΔΕΡΝΕΙ ΤΟΥΣ ΓΕΡΟΥΣ

Τότε θυμάμαι πολὺ καλά, ἂν καὶ πέρασαν ἀπὸ
τότες 26 χρόνια. Ἐΐτανε στὴν ἀκμὴ τῆς λεβεντιάς
του, ὅταν οἱ ἀνθρώποι σπάζουνε σίδηρα. Ταξιδίεβαμε
μὲ τὸ Ἑλληνικὸ ἀπὸ τοὺς Κορφοὺς στὴν Πάτρα.
Τὴ νύχτα ἐπιασε λίγη θάλασσα, κ' ὁ παλικαρᾶς
μας μέσα στὴν καλύβα του ἐβγαζε τ' ἄντερα του
μὲ σπαραχτικά ἀγκομαχητά. «Ἄξαφνα μ' ἕνα γύ-
ρισμα τοῦ καρδιακοῦ πέσανε διὸ πιάτα χάρου κ' ἔ-
σπασαν. Τότες ξέχασε κ' ἐμετοῦς καὶ βάσανα, καὶ
μέσα ἀπὸ τὴν καλύβα του βγήκε μιὰ στριγγιὰ τρό-
μου κ' ἀπελπισιάς

— Καμαρότο, τί τρέχει;

Εἶπα τότες ἀπὸ μέσα μου ἀ' Ἀλίμονο! Ἔτσι θὰ
«πᾶμε στὴν Πόλη;» Καὶ στὴν Πόλη δὲν πῆγαμε·
μὰ μερικὰ χρόνια κατόπι πήραμε τὸ φύσημά μας
πατέϊς με πατῶ σε ἀπὸ τὰ σύνορα ὡς στὴ Λαμία,
κ' ἔγας Θεὸς ξέρει ὡς ποὺ θὰ κατανούσαμε, ἂν ὁ
Ἰσάρος—ἀφτὸς ποὺ βρίζουν ἔτσι ἀδιάντροπα οἱ ἀ-
παλλαγέντες τῆς Ἀθῆνας—δὲ μᾶς ἔσωζε.

Ἔ, καημένη Φραγκοῦδη, ποὺ βρίσκεσαι; Πῶς
δὲ βγαίνεις ἀπὸ τὴ φυλακὴ σου νὰν τοὺς τὰ πείς
ὅπως ἐσὺ μονάχα ξέρεις καὶ τὰ λές:

Λ. Α

L. DELARMANDIE

ΕΝΤΙΚΑΜ

Σ' ἕνα σκοτεινὸ δρόμο τῆς μικρῆς πόλης τοῦ
Μεσολογγοῦ δυὸ γυναῖκες μὲ τὸ πρόσωπο σκεπα-
σμένο περπατοῦσαν σιωπηλὲς βυθισμένες σὲ λυπερὴ
συλλογῆ. Ἐσταματοῦσαν πότε πότε καὶ ἀφουγκρά-
ζονταν ἕνα θόρυβο ἀρμάτων καὶ περπατησιῶν ποὺ
αὔξαινε ἀπὸ λεπτὸ σὲ λεπτό.

*) Λέξη Ἀραβικὴ, πάει νὰ πῆ: Ἐγδίκηση.

— Κοντεύουν. Ἐΐπεν ἄξαφνα ἡ μὰ μὲ φωνὴ
λυπημένη μὰ σταθερὴ.— Ἐβόρη μου, ἂς παρακαλέ-
σουμε τὸ Θεὸ νὰ δώση δύναμη στὰ παλληκάρια μας.
Ἐβείνη τὴ στιγμή μιὰ συγκλητικὴ συνοδεία
προβάλλεν ἀπὸ ἕνα πλάγιο στενὸ Πέριε, γυναῖκες
καὶ παιδιὰ σκεπασμένοι μὲ κουρέλια κ' ἀλυσίδες
σέρνονταν ἀπὸ ἐν' ἀπόσπασμα Τούρκων στρατιωτῶν
ἀνυπόμονα νὰ πλύνουν ἄκόμα μιὰ φορὰ μ' αἷμα τὸ
καταραμένο σπαθί τους.

Οἱ μάρτυρες οὗτ' ἔστρεψαν οὔτε ἦταν καπου-
φιασμένοι. Ἡ εὐγένεια τῆς ιδέας ζωῆρευε τὰ πρά-
σωπά των μ' ἕνα θεῖο ἀχτινοβόλημα κ' ἐρριχναν
περήφανες ματιές ἀθάνατης ἐλπίδας στοὺς λεύτε-
ρους ἄκόμα ἀδελφοὺς των ποὺ εἶχαν ἔρδει νὰ μαζέ-
ψουν τὸ αἷμα τους: καὶ τοὺς ἀπαχαιριστοῦς των.
Ἡ αὐγὴ πλημμυρίζοντας τὴ σκηνὴ μ' ἕνα κατακόκ-
κινο χρώμα ἐφότιζε τῆσθα μὲτωπά τους κ' ἐνό-
μιζες πῶς ἀρχίζαν τὰ χροιάμματα ἐπὶς ἡρωικῶ ἐν-
θουσιασμοῦ.

Τὰ σφάζιμο ἄρχισε σὲ μιὰ θαλασσινὴ τῶ μωφτῆ
καὶ ξακουλοῦθησε ὡς τὴ μὰ τῆς νυχτὸς.

Οὔτε φωνὴ ἀκούστηκε οὔτε παράποιο ἦθε νὰ
ταράξη τὸ θρησκευτικὸ μεγαλεῖο τῆς θυσίας καὶ
τὸν κρότο τῶν λυγιστῶν σταθιῶν τῶν συνεδεμένο
ἀπὸ τίς προσευχὲς τοῦ γονατισμένου λαοῦ.

Ὅταν οἱ ἄπιστοι ἀποτραβήχτηκαν, ἔπεσαν οἱ
χριστιανοὶ στὰ μέρος τῆς σφαγῆς γιὰ νὰ μαζέψουν
τὰ κορμιά τῶν ἀγίων. Οἱ δυὸ γυναῖκες ἦταν ὑπο-
χρεωμένες νὰ κάμουν τὸ νεκρικὸ αὐτὸ χρέος ὅταν οἱ
μεθυσμένοι φονιάδες τίς ἐπιασαν ἄγρια καὶ τίς ἔ-
σπρωξαν μὲ βρισιές στὸ παλάτι τοῦ διοικητῆ Ἐλ-
κεμπίρ. Στὴν παρουσίαση τῶν σκλάβων ἐκεῖνος ση-
κώθηκε, τοὺς ξεσκέπασεν ἀπότομα τὸ πρόσωπο καὶ
γύρισε στὴ μεγαλειότερη σὲ κείνην ποὺ φαίνονταν ἡ
πῖο ἡλικιωμένη ἀπὸ τὴν ἄλλη.

— Σκύλλα σκλάβω—τῆς εἶπε— ποιά' ναι αὐτ' ἡ
κοπέλλα;

- Ἐνα κορίτσι ποὺ μοῦ τὸ ἐμπιστεύτηκαν...
- Ποιός;
- Δὲ μπορῶ νὰ στὸ πῶ.
- Εἶσαστε χριστιανὲς κ' οἱ δυο;
- Ναί.
- Καὶ σὰς ἐπιασαν νὰ κλέβετε ἀπὸ τὰ που-
λιά τὰ φαί ποὺ τοὺς δώσανε τὰ σπαθιά μας;
- Ναί.

— Ὁ πασῶς τοῦ Γιαννίνου μὲ μισεῖ—εἶπεν ὁ
Ἐλκεμπίρ κατεβαζοντας τὴ φωνὴ του σὰ γιὰ νὰ μι-
λήση μόνο στὸν ἑαυτὸ του—καὶ μπορεῖ ἀπ' ὠρα
σ' ὠρα νὰ μοῦ πάρει τὸ κεφάλι. Ἄς τοῦ στείλω
λοιπὸν ἐγὼ αὐτὸ τὸ σπαράγδι καὶ δὲ θὰ ζουλέψει τὸ
δικὸ μου. Ἐλντερῆμ!

Ἐνας νέος ἀξιωματικὸς παρουσιάστηκε.

— Νὰ πᾶς νὰ χαιρετήσης ἀπὸ μέρος μου τὸν
ἀνίκητο τὸν Ἀλῆ καὶ νὰ τοῦ δώσης αὐτὸ τὸ σφά-
νιο διαμάντι ποὺ γι' αὐτὴν κ' ὁ προφήτης θ' ἔφινε
τὰ οὐρὶ του. Πῆγαίνε.

Ὁ Ἐλντερῆμ ὠδήγησε τὴν Ἐανθὴ ἀνάμεσα ἀπὸ
ἕνα τάγμα ὀπλισμένων καθαλλάρηδων καὶ ἀπαμα-
κρύνθηκε γλήγορα ἀπ' τὴν πόλη.

Ὁ Ἀλῆς τοῦ Τεμπέλενιου, ὁ βάρβαρος ἀντίζη-
λος τῶν Σελῆμ καὶ τῶν Μουράτ, ἀγαποῦσε τὴν
Ἄντρινα Θεοχαρίδη, τὴν ὄμορφη αὐτὴ Ἀθηναία
ποὺ ἄφησε ἄντρα καὶ παιδί γι' αὐτόν. Εἶχεν ἄλλα-
ξοσπιτήσει μὲ τὴν ἀκαταγώνιστη φιλοδοξία νὰ ἐ-
ζουσιάξη τὸν παράδοξον αὐτόν ἄνθρωπο ποὺ ἀγα-
ποῦσε μὲ μιὰ τρελλὴν ἄδυναμιά.

Μὰ τὸ παρόνομο αὐτὸ πάθος δὲν μπόρεσε νὰ
τὴν κάμη νὰ ξεχάση πῶς ἦταν καὶ μητέρα. Εἶχε
μπιστευτεῖ τὴ μοναχοκόρη τῆς σὲ μιὰ συγγενισσὰ
τῆς ποὺ τὴν ἀνάτρεφε μὲ τὴ μεγαλειότερη μοναξιά.
Νωρὶς ἡ Ἄντρινα ἄφησε γιὰ λίγο τὸν ἄγριον ἔρωτά

της γιά νά πάει νά σφίξει στά στήθια της τή μικρή καί ἀγαπημένη της ἐξόριστη. Βαρειά μαλλώματα τῆς συνείδησης τήν τυραννοῦσαν καί ἡ σκέψη πῶς ἡ ἀπομονωμένη εἰκόνα τοῦ παιδιοῦ της θά τήν κυνηγοῦσαν ἀκατάπαυστα.

Ὁ Ἄλῆς περπατοῦσε μέ τή σωματοφυλακή του στά περίχωρα τῆς πρωτεύουσας του ὅταν ἀντάμωσε τή σκλάβαν ποῦ τοῦ ἐστειλεν ὁ ὑπάτος του γιά νά φιλιωθοῦν.

Μέ μιὰ ταραχή ἄφραστη τήν παραδῶσαν ὁ Ἐλντερὶμ στὸν πασσά. Μόνο τὸ κοίταγμα τῆς ἀπλῆς ὁμορφιάς της ἔφτασαν νά τοῦ γενήσουν ἕνα αἰσθηματικὸν μέγαλον ἀποσπαστικὸν καὶ θαυμασμῶδες. Κανένα λόγο δὲν ἔλαβαν μὴ ἡ Ἐανθὴ διαβάσει στά μάτια του πῶς ποτὶ δὲ θά γίνονταν φρονιάς της. Κι' ὅταν ἀποχωρίστηκαν τοῦ ἔφριξε μιὰ ματιά σὰ βουβὴ παρακλήση ποῦ ἀποκρίθηκεν ἐκεῖνος ἀγγίζοντας τὴν καρδιά του καὶ τὸ σπαθί του.

Ἡ Ἐανθὴ κλείστηκε σ' ἕνα διαμέρισμα στὴν ἀκρὴ τοῦ παλατιοῦ ποῦ θά τῆς γίνονταν ταχτικὸς μαρτυρὰς τῶν καπιτωσῶν τοῦ ἀρέντη. Ἦταν ἕνα χτίριο στρωγγυλὸ χωρὶς παράθυρα καὶ ποῦ τὸ ταβάνι ἀντικατάσταται ὑψώματα κινετὰ τρυπῆμένα ἀφίνοντας νά φαίνεται ὁ οὐρανὸς στίς ἑξαστερες καὶ χλιαρὲς νύχτες.

Ἀστὴρὰ μέτρα ἔλαβαν γιά νά μὴ μάθῃ τὸ τί γίνετ' ἔξω καὶ τίποτα δὲν παραλείψανε γιά νά θαμπώσουν καὶ νά μαγέψουν τίς ἀσυνείθιστες σὲ τέτοια αἴσθησες τῆς ἀθῶας. γιὰ τὸ πασσά δὲν τοῦ πολυῶρεζε τὸ πλεγμα. Λίγο πρὶν ἀπ' τὴν αὐγὴ ἄφραση ἀποκοιμισμένη τὴ Σουλτάννα του καὶ μπῆκε στὴ φυλακὴ τοῦ καινούριου του οὐρὶ ὀπλισμένως ὅπως στὸν πόλεμο μ' ὅλην του τὴ λάμψη καὶ τὴ δύναμη. Ἡ Ἐανθὴ μισοκοιμισμένη ξαφνίστηκε, ἄνοιξε τὰ μάτια της καὶ στάθηκεν ἀκίνητη.

— Ἄστρο τῆς Ἀνατολῆς—εἶπεν ὁ Ἄλῆς μέ μιὰ φωνὴ ποτισμένην ἀπὸ αἰσχυρὰ ἀνατριχιάσματα—θές νά γίνης τὸ σπῆμα τοῦ κρεββατιοῦ μου καὶ τὰστρο τῆς τύχης μου;

Ἐκεῖνη γύρῃσεν ἀκατάδεχτα τὸ κεφάλι της.

— Εἶμαι ὁ Ἄλῆς τοῦ Τεπελενίου—ζακολοῦθησεν ἐκεῖνος, ἀπλώνοντας τὰ χέρια του—τὸ φῶς τῶν πιστῶν μου, τὸ σπαθί τῆς μοίρας ποῦ κάνει νά τρέμῃ τὸ μισοφέγγαρο στὴν Πόλιν κι' ὁ σταυρὸς στὸ Σειτινιάχ.

— Εἶμαι Χριστιανοπούλα κι' Ἀθηναία—εἶπεν ἡ Ἐανθὴ δείχνοντας μέ τὸ δάχτυλο τὸν πασσά. Θέλησε νά προχωρήσῃ καὶ τὸν χτύπησε κατὰ λάθος στὸ πρόσωπο. Ἐκεῖνος, σπάθηκε σὰ φάντασμα μπροστά της καὶ γονάτισε μουμουρίζοντας:

— Ἄχ! ἔλα! ἔλα! Εἶσαι τόσο ὁμορφὴ. Ἄχ γιά σένα ἄς πέθαινα.

Στάθηκε κάμπισση ὡρα ἔτσι. ἔπειτα τραβῆξε τὴ λαμπερὴ του ματιά ποῦ περνοῦσε τὴν κοπέλλα κ' ἔφυγε λέγοντας:

— Κοιμήσου τώρα καὶ τοίμασε τὰ μαγευτικὰ σου ὄπλα γιά τὴ μάχη. Θάρθῃ με τὸν ἥλιο.

— Πασσά μου τί σοῦκαν;—τοῦ εἶπεν ἡ Ἀντρίνα μόλις πῆγε κοντὰ της. — Τὸ Θεὸ μου, τὴν πατρίδα μου, τὴν τιμὴ μου τὴν ἀντάλλαξα μέ τὰ φιλιὰ σου. Θέλουν τώρα νά μου πάρουν τὴ δόξα τοῦ νά σὲ χορταίνω μόνη μου! Θάφῃσῃ νά μοιραστοῦν τὴ σταγόνα ποῦ στάζει δροσίζοντας τὸ λαρῦγγί μου;

Ὁ Ἄλῆς δὲν ἀποκρίνονταν, μόνο ἔσφιγγε στὴν ἀγκαλιά του τὴν Ἀντρίνα ποῦ ἀνατριχίαζε.

— Θέλω νά τὴ σκοτώσω—πρόσπεσε σὲ λίγα.

— Γιά ποιὰ λέεις;

— Γιά κείνην.

— Δὲν καταλαβαίνω τί θέλεις. Μὲ διατάξεις νά καρφώσω σὲ παλούκια ὅλους τοὺς γερούς ἀνθρώπους τοῦ ἐγαλιέ, νάνοιζω τὴν ἀγκαλιά μου στίς γυναῖκες, νά κόψω τὰ κεφάλια τῶν παιδιῶν, νά κόψω τὸ τζαμί καὶ τὸ παλάτι;

— Ὁχι! Ὁχι! Δευτέρωσέ μου τὴν καὶ μὴ μάφινεις νά καίωμαι σάν τὸ ξερὸ τὸ κλαδί στὴ φωτιά, δευτέρωσέ τὴν αὐτὴν ποῦ γιά χάρη της μάφινεις, ποῦ γιά νά τὴν φχαριστήσης ἔρχεσαι νάρνηθῆς τὴν ὁμορφιά μου, ποῦ μόνη ἡ σκέψη κάνει τὸ αἷμα νάνάθει μέσ' στίς φλέβες μου κι' ὅπως οἱ λύκοι μυρίζονται ἀπὸ μακρὰ τὸν τόπο τῆς σφαγῆς, ἄχ Θεέ μου, ἔτσι καὶ γὼ μυρίζομαι τὸ τέλος τῆς ἀγάπης σου καὶ τῆς ζωῆς μου.

— Ἀσπλαχνε τύραννε—ρέκασεν ὁ Ἄλῆς κίτρινος ἀπ' τὸ θυμὸ του—ἀχόρταχῃ στρίγλα. Πάει τὸ κεφάλι σου!

— Τὴν ἀγαπᾷς τὸ λοιπὸν; τὴν ἀγαπᾷς;—φώναξεν ἡ Ἀντρίνα τρέλλῃ ἀπὸ τὴ λύσσα καὶ τὴ ζούλια.

Ἡ Ἐανθὴ μόλις ἔμεινε μόνη προσεύχονταν ὡς τὴν αὐγὴ. Τὴ στιγμὴ ποῦ οἱ πρῶτες θαμπὲς λάμπες ἔμπαιναν στὸ σεράϊ ἄνοιξε ἡ πόρτα καὶ μπῆκε μέσα ὁ Ἐλντερὶμ.

— Ἐρχομαι νά σοῦ δώσω τὸ χέρι μου καὶ τὴν ψυχὴ μου—τῆς εἶπε μέ μιὰ βαθυτρεμουλιασμένη φωνή. Ἀντραγάθησα ὡς ποῦ νάρθω ἴσα με δῶ. Οἱ εὐνοῦχοι καὶ οἱ Γιανίτσαροι, οἱ κρεμάλες καὶ τὰ παλούκια, οἱ σταυροὶ καὶ οἱ μαῦροι σάκκοι ποῦ πλέουν στὴ θάλασσα, δὲ μὲ φόβισαν. Μόνος μου ἔδω ἐάντινα σ' ὅλους. Ἐρχομαι νά πάρω τίς διαταγές σου καὶ νά ρουφήξω δύναμη ἀπ' τὴ ματιά σου γιά νά νικήσω γιά σένα.

— Εἶς' ἄδολος καὶ γενναῖος—τοῦ ἀπάντησε ἡ Ἐανθὴ—γι' αὐτὸ καὶ σοῦ ἐμπιστεύομαι τὸ μονάκριβο θησαυρὸ μου.

Μόλις τέλειωσεν αὐτὰ τὰ λόγια ὁ Ἄλῆς ἄνοιξε βιαστικῶς τὴν πόρτα χτυπώντας μέ τὸ σπαθί στὸ χέρι τὸν ξένο. Ὁ πασσάς ἦταν ἕνας τρομερὸς ἀντίπαλος, μὰ ὁ Ἐλντερὶμ ὑπερασπιζόνταν μ' ὅλην του τὴ δύναμη. Ἐνῶ ἡ Ἐανθὴ γονατιστὴ μέ τὰ χέρια ἐνωμένα παρακαλοῦσε τὸ Θεὸ γιά κείνον καὶ γιά τὸν ἑαυτὸ της.

Ἡ τυφλὴ λύσσα τοῦ Ἄλῆ δὲν ἄργησε νά τοῦ γίνῃ καταστροφικὴ. Σὲ λίγα λεπτὰ ἄφραξ ἀπῆλθε ὁ Ἄλῆς ἀπόκαμιν ἀλαφροπληγωμένος.

— Νίκησες τὸ λιοντάρι τῆς Ἀρβανιτιᾶς—εἶπε ζητώντας τὴ γαλήνια ἀταραξία ἀνθρώπου ποῦ προσποιεῖται τὸν καταχτητὴ. Σοῦ δίνω τὸ λαμπερὸ διαμάντι τοῦ Μεσολογγίου κι' αὐτὴ τὴ βραδεῖα θά παντρευτῆς τὴ φυλακισμένη μου ἔδωμεία ποῦ θριαμβεύεις χωρὶς θρησκευτικὲς τελετῆς. Νὰ ξαναδρεθῆς ἔδω ὅταν θά βγῆ τὸ φεγγάρι τὴ στιγμὴ ποῦ ὁ μου εἰζίνης θά φωνάζει τὸν κόσμο στά γόνατα τοῦ Ἄλλῆχ.

Ὁ Ἐλντερὶμ βγήκε ἔξω καὶ ὁ πασσάς ξαναγύρῃσεν στὴν ἀγαπημένη του ποῦ τὴν εἶχε παρατήρει τώρα δύο φορές.

— Ἄχ ὁμορφὴ Ἀντρίνα μου—τῆς εἶπε—θέλω νά γίνης σήμερα ἡ εὐτυχέστερη ἀπ' τίς γυναῖκες, ἄκουσε: Θά ποτίσω μέ βάλσαμο κ' αἶμα τὸ παρὰ πονο ποῦ σ' ἔκανε νά κλάψῃς τὴ βραδιά αὐτὴ. Ναί! Εἶχα μιὰ στιγμὴ τρέλλας ποῦ ἡ μυρωδιὰ μιᾶς βιολῆτας ἄρπαξε τίς ταραγμένες μου αἰσθησες ἀπ' τὸ μισοκόλλημα ποῦ καίει καὶ δροσίζει τὴ ζωὴ μου. Σήκω, λαμπόκοψη θεᾶ, καὶ τιμώρησέ με μέ βάσανα ποῦ τὸ πάθος μου θά τὰ δεχτῆ σὰ χὰδια. Διάλεξε τὸ μέσο ποῦ θά τιμωρήσης τὴν ἐνοχλή.

— Ναί, θέλω νά τὸ βρῶ—εἶπεν ἡ Ἀντρίνα—μὰ ἤθελα ἕνα μαρτύριο ποῦ νά μὴ ξαναγέννηκε στὸν κόσμο... μιὰ λύπη ὑποκριτικὴ καὶ σοφὴ... ποῦ νά μὴν ἀφίγη νά ξεφυγῆς γλήγορα... ποῦ νά φέρῃ στὸ βάθος τῆς ψυχῆς ὅλες τίς πιθυμίες... ποῦ νά μὴν κόβει μὰ νά ξεραίνει τὸ λαρῦγγί... ποῦ νά τυραγνιέται ἀπὸ τὴ δίψα ἐνῶ μπροστά της νάστραφῇ τ' ὀλόδροσο νερό.

Εἶπαν ἀκόμα λίγα λόγια σιγανὰ κ' ἔπειτα ὁ πασσάς βγήκε ἔξω ἐτοιμάζοντας γιά νά γίνῃ ὁ φοιχτὸς του ὄρκος.

Τὸ βράδι στὸ πέσιμο τῆς μέρας ἕνα λαμπρὸ δειπνο ἐτοιμάστηκε μπροστὰ στὴν Ἐανθὴ καὶ τὸν Ἐλντερὶμ ποῦ πλημμυρισμένος ἀπὸ εὐτυχία ὠδηγήθηκε κοντὰ της ἀπὸ μιὰ φρουρὰ βουβῶν ποῦ ἀποτραβήχτηκαν εὐτὺς.

— Ὁ παντοδύναμος Ἄλῆς πραγματοποιεῖ τοὺς πόθους μου—εἶπε στὴν Ἐανθὴ—ἤθελες πῶς τὸν διατάξαμ' ἡμεῖς νά τὰ καμῇ ἔτσι. Μὴν τὸ συλλογιέσαι πῶς βρίσκεις μέσα σὲ φοιλιὰ θεριῶν καὶ πῶς εἶμαι μονάχος ἀνάμεσα σὲ σένα καὶ στὴ φωτιά. Βρίσκεις μέσα στὴν ἐλόγγλυκην Ἀθήνα σου λεύτερη κάτω ἀπὸ τὸν οὐρανὸ καὶ κοντὰ στὴ θάλασσα. Μίλησέ μου, μὲ θέλεις;

— Μ' ἔσωσες!—τοῦ ἀποκρίθηκεν ἡ Ἐανθὴ—μὰ ἔχεις στὸ στήθος σου τὸ μισοφέγγαρο, ἐνῶ ἐγὼ στὸ δικό μου ἔχω βλέπεις τὸ σταυρὸ.

— Πάει καλά!—εἶπεν ὁ ἀγαπητικὸς της. Μάθε πῶς εἶμαι ὁ ἀνιψιὸς τοῦ μεγάλου Κανάρη, καὶ κάτω ἀπὸ τὴ στολή αὐτὴ ποῦ μισῶ μάθε πῶς κρύβεται ἕνας σπιάντος δυσχεροστημένος μέ τοὺς Ρωμιούς μὰ καὶ ποῦ μισᾷ τοὺς Τούρκους.

Ἡ Ἐανθὴ ἄνοιξε τὴν ἀγκαλιά της κι' ὁ Κανάρης ρίχτηκε μέσα σ' αὐτήν.

— Θά γίνω, γυναῖκα σου—τοῦ εἶπε σκουπτόντας τὸν ἄπαλά, μὰ πρέπει νά πάρομε προτιέτερα τοῦ παπᾶ τὴν εὐλογία.

Ὁ Κανάρης ἄφρασε νά τοῦ ξεφύγῃ ἕνας ἀναστεναγμῶς, ἀγκάλιασε ἀπότομα τὴν ὁμορφὴ Ἑλληνοπούλα καὶ εἶπε φιλώντας τὴν μέ παραφορὰ:

— Ἐγὼ νά σάφῃσω μέ μάταιη ἐλπίδα; Ν' ἀποχωριστῶ τὴ ζωντανὴ πηγὴ ἐνῶ τὸ στόμα μου καίει; Ἀγαπιούμαστε κι' ὁ Θεὸς θά μᾶς συχωρήσει.

Ἡ Ἐανθὴ ὕστερ' ἀπὸ λίγη ἀντίσταση ἄφρασε τὸ κεφάλι της νά πῆσῃ παραλυμένα ἀπάνου στά στήθια τοῦ ἐλευτερωτῆ της. Στρήχτηκεν ἀβέβαια γιά νά τοῦ κρύψῃ τὰ χεῖλιά της μὰ δὲ βάσταξε καὶ κλείνοντας τὰ βλέφαρα τοῦ ἔδωσεν ἕνα δλόγγυκο φιλι. Μεθυσιμένος ὁ ἕνας ἀπ' τὸν ἄλλον ἀπολάβαιναν γιά πολλὴν ὡρα σιωπηλὴ γλύκα μέ ματιές καὶ σφιχταγκυκαλιὰσματα.

Ὁ ἄστατος Ἄλῆς ἐζακολοῦτοῦσε νά παρακαλᾷ γονατιστὸς τὴν ἀγαπητικὴν του ζητώντας της χάρη γιά τὴν καταδικασμένην. Τὸ μῖσος του ἄρχισε νά πέφτῃ σάν εἶδε καὶ θαύμασε μιὰ φορ' ἀκόμα τὴν παραβιασμένη της ὁμορφία.

— Ἀντρίνα—εἶπε ὁ τύραννος—τὸ σπαθί μου εἶν' ἔξω ἀπὸ τὴ θήκη του. Μιὰ λίξη σου μπορεῖ νά σπᾶσῃ τὴν πέτρα σου. Βγάλε ἀπ' τὸ στόμα τὸ λόγο αὐτὸ τῆς εἰρήνης κ' ὕστερ' ἀπὸ τόσους λυπερούς συλλογισμούς θά μπορέσω νά ὀνειρευτῶ σάν περιστέρου ποῦ πετᾷ.

— Ἄν ὅλα εἶν' ἐτοιμα—εἶπε ἡ Ἀντρίνα μὴν πολυδίνοντας προσοχὴν στά λόγια του—διάταξε νά κάμουν τὸ κέφι μου καὶ νάσαι βέβαιος γιά τὴ δύναμη τῆς τιμωρίας ποῦ ἐτοίμασα.

— Γιά ὄνομα τοῦ Θεοῦ...

— Όμπρός...
— Είναι δεκάξη χρονώ όπως κ' ή κόρη σου.
— Άσε τις άπιστίες σου και μὴ νομίζεις πῶς θά μού λιγοστέψουν τὸ θυμό μου. Δὲ ξέρω ἂν θά ξανακούσω τὴ φωνὴ τοῦ ἀγγέλου μου μὰ οἱ ἀνθρώποι...
"Εἶλα τώρα ἀφοῦ τὸ βρήκα καὶ μοῦ δοκίμιστες πῶς θά τὸ κάνης διέταξε νὰ γίνη...

Ὁ Ἄλῆς ἀνατρίχιασε. Σηκώθηκε, ἔριξε μιὰ σφυριγματιὰ πού ξέσκισε τὴ νύχτα σὰ φωνὴ μωροῦ παιδιοῦ πού τὸ σράζον.

Ἡ Ξανθὴ ἀναπαύονταν στὰ γόνατα τοῦ Κανάρη. Ὁ μορφονιὸς ἐξακολουθοῦσε νὰ θαμάζει ἀχόρταγα τὸ μισογυρμένο κορμὶ τῆς συντροφισσᾶς του, ὅταν σηκώνοντας μηχανικὰ τὸ κεφάλι του εἶδε ἓνα ροδόφυλλο νὰ πέφτει ἀπὸ τὸ κεφάλι του εἶδε ἓνα κομμιμένο τῆς πρόσωπο.

Ἡ Ξανθὴ μισάνοιξε τὰ μάτια, τίναξε ταραγμένη τὰ μαλλιά της κ' εἶδε στὸν ἀγαπητικὸ τῆς ἀμέτρητα ροδόφυλλα πού ξίφευγαν ἀπ' τὴς τρύπες τοῦ πανένιου θόλου.

— Ὁ πασσᾶς ἐπιθυμῶ νὰ μὴ λείπη τίποτα ἀπὸ τὴ χαρὰ μας—εἶπεν ὁ Κανάρης.

Σιγὰ-σιγὰ τὸ παράδοξο χιόνι ἀρχισε νὰ στρώνη τὸ πάτωμα καὶ τὸ ζευγάρι δὲν εἶδεινε γιὰ τὸ φαινόμενο παρὰ μιὰ ρεμβὴ περιέργεια.

— Τί ὄμορφα πούναι νὰ γαπᾶ κανένας μέσα σ' αὐτὴ τὴ βαλσαμωμένη ἀτμόσφαιρα;—τῆς ἔλεγε ὁ ἀγαπητικὸς τῆς. Ἄς κοιμηθῶμε, Ξανθὴ μου ἀπάνου σ' αὐτὸ τὸ λουλουδιένιο κρεβάτι πού θᾶλεγε πῶς μᾶς τὸ στέλνει ὁ Θεὸς γιὰ κρεβάτι γάμου.

Ἡ Ξανθὴ χαμογέλασε, ἐνῶ ἡ φαντασία τῆς ἐπλεγε μαγεμένη σ' ἓναν κόσμο ὄνειρων. Ἄξαφνα ἔκαμ' ἓνα κίνημα στενοχωρίας.

— Ἄχ αὐτὴ ἡ μυρωδιὰ μὲ ζάλισε—ἀναστῆναξε—ἤθελα ἀέρα.

Ὁ Κανάρης ἔτρεξε ν' ἀνοίξη τὴν πόρτα.

— Ἔσκασε—ξαναεἶπε ἡ κοπέλλα.

Μᾶς ἔχουν κλεισμένους!—εἶπε ὁ Κανάρης γυρνώντας μὲ μιὰ ταραχὴ πού δὲ μπορούσε νὰ τὴν κρύψει. Ἐκείνη ἀποσπᾶστηκε ἀπ' τὰ χέρια του μὲ μιὰ φωνὴ ἀγωνίας. Ρίχτηκε στὴν πόρτα προσπαθώντας νὰ τὴν ἐπάσῃ. Χαμένοι κόποι. Ἄρπαξε τὸ σπαθί του κ' ἀρχισε νὰ χτυπᾶ μ' ἀπελπισιὰ τοὺς τοίχους. Οἱ χαλόνιοι μπεντιέδες τοῦ σεραγιοῦ κατακοματιάστηκαν, ὁ ἀνασασμὸς τῶν φυλακισμένων ἐπνίγονταν κ' ἡ βροχὴ τῶν ροδόφυλλων ἐξακολουθοῦσε. Ὁ Κανάρης ζαλισμένος ἀπὸ τὴ δύναμη τῆς τρελλῆς μυρωδιᾶς παραπάτησε κ' ἔπεσε ἀποκαμωμένος κοντὰ στὴν Ξανθὴ.

— Μὰ θά πεθάνουμε;—ρώτηξε σιγανὰ ἡ δυστυχισμένη—εἶνε ἡ τιμωρὶς πού ἐνῶ εἴμαστε χριστιανοὶ μιμηθήκαμε τοὺς ἄπιστους καὶ νά! τώρα ὁ θάνατος...

Καὶ γύρισε τὰ μάτια τῆς ἀνοιγμένα ὑπὲρμετρα μουσκεμένη ἀπὸ ἓναν ἰδρωτὰ παγωμένο.

— Ἄχ σῶσε με! Θε μου, Θε μου, σῶσε με!

Ὁ Κανάρης παράδερνε βαρῶς καὶ δυσκολοκίνητος πνιγμένος ἀπὸ τὴν ἀσφυξία.

— Ἀναντρα πεθάνω! Ἄχ... σὲ παρακαλῶ! σ' ἀγαπῶ... Τί φριχτὴ παγίδα!.. Ἐσὺ μὲ πρόδοσες;.. Τί σούκανα... Ἄχ Θε μου...

Ὁ Κανάρης σάπασε. Ρίχτηκε ἀπάνω στὴ μισοπεθαμμένη πού δὲ τὸν ἀνγνώριζε πιά, τέντωσε σπασμωδικὰ τὰ χέρια, ἀγκάλιασε τὸ κορμὶ μὲ τὴ λύσσα καὶ τὸ πάθος τῆς ἀγωνίας καὶ κόλλησε τὸ στόμα του πᾶνω στὰ μελανὰ χεῖλια πού δὲ μπορού-

σαν πιά νὰ δώσουν φιλήματα... Ἐπειτα συμμάζεψε τὴς δυνάμεις του, ἄρπαξε τὸ σπαθί πού κοίτονταν στὸ πλευρο τοῦ καὶ τόχωσε μ' ὄρμη στὸ στήθος του. Οἱ λάμπες ξεψυχοῦσαν στὸν φαρμακωμένο ἄερα στέλλοντας τὴ στερονή λάμψη... Μὲς στὸ σκοτάδι ἀκούονταν ἓνας παράδοξος κρότος ὄγκου πού κυλοῦνταν στὸ πάτωμα. Ἐπειτα ὁ ψίθυρος πού ἔκαναν τὰ ροδόφυλλα πέφτοντας ξεψύχησεν ἀργὰ-ἀργὰ ὅπως ξεψυχᾶ τὰ γράκι στὸ δάσος.

Ὁ δήμιος Μπεγιαζήτ πῆγε νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν πασσᾶ.

Ὁ Ἄλῆς πού ἀγρυπνοῦσε ἀνατινάχτηκε καὶ γύρισε στὴ ναρκωμένη ἀγαπητικὴ του.

— Ἄς εἶσαι φχαριστημένη, χάριζέ μου τώρα τὰ πιὸ ζεστὰ χάρδια σου. Τὸ χατήρι σου γέννηκε...

— Θέλω νὰ τὸ δῶ—εἶπε κείνη.

— Ἄγριο.

— Ὅχι! Δὲ θά κοιμηθῶ κοντὰ σου κ' εἰς δῶ τί γλύκες φυλάεις γιὰ τὴς παρθένες πού μ' ἔκαναν νὰ κλάψω... Πᾶμε.

Ἄρσησε τὴν ἀμαρά-τους κ' ὁ πασσᾶς ὠδήγησε τὴ σουλτᾶνα του μὲς ἀπὸ τὰ μακρὰ σερβανιὰ τοῦ παλατιοῦ. Οἱ εἰνούχοι οἱ διορισμένοι γιὰ τὴν ἐπίβλεψη τῆς νύχτας κοίταζαν μὲ τρόμο τὸ σκοτωμένο ζευγάρι.

— Γλήγορα!—εἶπεν ἡ Ἄντρινα τρέχοντας σὲ μιὰ πόρτα.

Μόλις ἔφτασαν κ' ἀνοίξαν φάνηκεν ζαπλωμένα δυὸ κορμιά μὲ τὰ πρόσωπα μισοσκεπασμένα ἀπὸ ματωμένα ροδόφυλλα. Ἡ δίψα τοῦ φονικοῦ ἔκαμε τόπο στὴν ἱκανοποίησιν τῆς χορτασμένης ἐγδίκησης.

Κάθησε ἀργὰ-ἀργὰ σταυροπόδι, χαμήλωσε τὸ πῶς πού πῆρ' ἀπ' τὰ χέρια τοῦ Ἄλῆ καὶ βλέποντας τὸ ἓνα ἀπ' τὰ θύματα νὰ ταραζῆ ἀκόμα τοῦ ξεσκίπασε μ' ὄρμη τὸ πρόσωπο ρήχνοντας τοῦ Ἄλῆ μ' ὄργη ἓνα ἀπαίσιο φχαριστῶ, πού τὸν ἔκαμε τύσωμο νὰνατριχιάσῃ. Ἐνας ἀδύνατος στεναγμὸς βγήκεν ἀπ' τὰ στήθεα τῆς μισοπεθαμμένης πού μπόρεσε νὰ προφέρῃ σιγανὰ.

— Μάννα μου! μάννα μου σ' ἀφίνω...

Ἡ Ἄντρινα ἀνατινάχτηκε σὴν πληγωμένη ὄχνητρα. Κάρφωσε τρομαχτικὰ τὰ μάτια τῆς ἀπάνω στὴν κόρη τῆς, ἀνασηκώθηκε κ' ἀφίνοντας ἓνα τρομερὸ ξεφωνητὸ, φώναξε δείχνοντας στὸν οὐρανὸ τὸ γρόθο τῆς:

— Ἄχ σταυρωμένη, κ' ἡ ἐγδίκησή μου ἀκόμα εἶνε γιὰ σένα εὐχαρίστηση.

Ὁ Ἄλῆς ἀνασηκώσε στὰ χέρια του τὸ ἄψυχο κορμὶ τῆς ἀγαπητικῆς του, θαμάζοντας μὲ φρίκη τὴς παγωμένες ὁμορφίες του. Χοντρά δάκρυα κατακυλοῦσαν στὰ μάγουλα τοῦ βαρβάρου καὶ φώναζε ἀφίνοντας τὴν πεθαμμένη νὰ πῆσῃ:

— Ἄλλάχ, ἡ δόξα μου πέφτει ἀφοῦ καὶ τᾶστρο μου φεύγει χωρὶς νὰ χορτάσῃ ἡ ἀχόρταγη πείνα μου. Ἄχ νᾶχαμε αὐτὴ τὴ βραδιά τόσα ροδόφυλλα καὶ τόσο αἶμα νὰ κάνουμ' ἓνα βασιλικὸ κρεβάτι γιὰ δυὸ ἀτέλειωτα πράματα: τὴν τρέλλα σου καὶ τὴν ἀγάπη μου...

Μετάφρ. ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΠΑΡΘΕΝΙΚΟΥ

Ο ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

— Ἐνας συνταγματάρχης ἔδειρε τὴς προάλλες ἓνα γέρο κλητῆρα τοῦ ὀπουργείου τῆς Δικαιοσύνης.

— Ἐνας ἄλλος συνταγματάρχης δάρθηκε τὴν Πέμ-τη τῆς περασμένης ἀπὸ ἓναν ψαρὸ στὴ Ν. Ἄγρᾶ.

— Καλύτερη καὶ πιὸ δίκαια ἱκανοποίηση γιὰ τὸ ἔξολο ποῦφαγε ὁ φτωχὸς κλητῆρας δὲν μπορούσε νὰ δοθεῖ.

— Συνταγματάρχης ἔδειρε, συνταγματάρχης δάρθηκε καὶ πᾶσι λέοντας.

— Ἐταί δῶ κ' ὀμπρός εἰς Συνταγματάρχιδες θά μί-θουν πῶς μόνο γέρους μπορούνε νὰ δέρνουν.

— Τὰ σιάζανα, λέει, ὁ Μουρουζιάλης μὲ τὸ Ράλλη, Ρουσφέτια ζητοῦσε ὁ ἓνας, ρουσφέτια τοῦδωσε ὁ ἄλλος, κ' ὀλα γίνηκανε στὴ στιγμή μὲλι γάλα.

— Ἀμὲ τί θαρροῦσατε; Πῶς θά ξεδιωνότανε ἡ Κυβέρνησή μας, ἔτσι στὰ καλά καθούμενα, γιὰ πέντε δέκα ψωρορουσφέτια;

— Ἄλλοίμονο μοναχὰ στὸ Κρεντικὸ ταμειό πού ἀ-κριδοπλερώνει δλους αὐτοὺς τοὺς συμμαχικοὺς μικροκαυ-γάδες!

— Οἱ καημένοι οἱ Ἑγγλέσιοι! Τοὺς ξεθεώσανε οἱ χρο-νογράφοι τῶν ἐφημερίδων. Ὁ καθένας τοὺς τραβᾶει κᾶθε πού κ' ἀπὸ ἓνα ἥρωικὸ χρονογράφημα, σὰ νᾶχει ἡ Ἑλ-λάδα κηρύξει τὸν πόλεμο στὴν Ἄγγλία.

— Κ' ἔπειτα μᾶς φωνάζουνται οἱ κουτόφραγκοὶ πῶς εἴμαστε φιλόξενος λαός!

Ο ΙΔΙΟΣ

ΦΟΝΟΠΑΖΑΡΟ ΒΑΣΜΑΔΙΑΤΚΟ

Ἄπὸ Πέμπτη σὲ Πέμπτη

Ἰπουργὸς Ἐσωτερικῶν ὁ Κυρ. Μαυρομιχάλης.

Σκοτωμοί. Ἀθήνα 1, Ἐπαρχίαις 9.

Λαθωμοί. Ἀθήνα 8, Περαιᾶς 4, Ἐπαρχίαις 18 (ὁ ἓνας ἀναμεταξὺ παπαδῶν μέσα στὸ ἱερό τῆς ἐκκλησιᾶς καὶ μὲ τὸ δισκοπότηρο!)

Κλειψές. Ἀθήνα 7, Περαιᾶς 5, Ἐπαρχίαις 23.

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. Γ. Καζ. Περαιᾶ. Λίθια τὴ συντροφὴ καὶ εἰς εὐχαριστοῦμε.—κ. Ποτ. Σ Μουντ. Δὲν ἀδειάσαμε ἀκόμα νὰν τὸ διαβάσουμε. Μὲ μιὰ ματιὰ ὁμως πού τοῦ ρήξαμε μᾶς φάνηκε ἀρκετὰ καλὸ Νὰ τραβήξεις μπροστὰ καὶ θὰ πιτύχεις. Ἀνθρώπος πού ἔχει τόσο ἐνθουσιασμὸ, ὅπως φανεροῦνε λόγου σου στὸ γράμμα σου, δὲν πρέπει νὰ φοβᾶται γι' ἀποτυχία.—κ. Δ. Γατροπόουλο. Τὸ γράμμα σου μὲ τὴς ὀρθὲς παρατήρησεις γιὰ τὴς ἀπιστημονικῆς λέ-ξες θά δημοσιευτεῖ. Βρίσκουμε πῶς δὲν ἔχεις ἄδικο.—κ. Περτέργο. Ἄπὸ πού τὸ κατάλαβε πῶς εἶνε: τ ἔ τ ι α ἡ ἀρχὴ μας; Ἐμεῖς ἴσαμε τώρα τίποτ' ἄλλο δὲν κάνουμε παρὰ νὰ δίνουμε κουράγιο στοὺς νέους, κ' ἄς μὴν εἶνε: ὄσα μᾶς στέλνουν πρῶτης γραμμῆς, φτάνει μοναχὰ νὰ δείχνουν πῶς κᾶτι θά μπορούσαν νὰ γράψουν μιὰ μέρα. Ὁ «Νουμάς» δὲ βγήκε γιὰ νὰ ἐξακολουθῆσει τὴν παρά-δοση, ἀλλὰ γιὰ νὰνοίξει δρόμο στοὺς νέους. Καὶ τὸ κατά-φευε, ὄσο μπόρεσε, αὐτὸ.—κ. Ν. Στ. Δὲν πάψαμε ἐμεῖς νὰ δημοσιεύουμε Θεουκιδίδη ἔπαψε ὁ φίλος, πού τὸν μεταφράζει, νὰ μᾶς στέλνει. Ἀργότερα, μπορεῖ.

ΜΙΑ ΔΡΑΧΜΗ

τὸ ἓνα, κ' ἓνα φρ. χρ. γιὰ τὸ ἐξωτερικὸ, πουλοῦνται: στὰ γραφεῖα μᾶς τὰκόλουθα βιβλία:

Τοῦ Ψυχάρη «Ταξίδι» καὶ «Ὀνειρο τοῦ Γιαννίρη».

Τοῦ Πάλλη «Ἡλιος καὶ φεγγάρι».

Τοῦ Φωτιάδη Το «Γλωσσικὸ ζήτημα καὶ ἡ ἐκπαιδευτικὴ μας ἀναγέννηση».

Τοῦ Ἑφταλιώτη «Ἱστορίη τῆς Ρωμισσῶνης» καὶ «Μαζώχτρα, Βρουκόλακας κλπ.»

Τοῦ Φιλίντα Γραμματικῆ τῆς Ρωμῆϊκῆς γλώσσας (μέρ. Α').

Τοῦ Λόγγου «Δάφνης καὶ Κλόη» (χρηστοδε-μένο) μεταφρ. Ἡλ. Βουτιερῆδη.

Τοῦ Σοφοκλῆ Αἴας. Μετάφρ. Ζήσιμου Σι-δερα.

Τοῦ Χ. Ἀντροῦδου «Ὁ Μιγ' Ἀλέξανδρος».

Τοῦ Κ. Βασαγιάννη «Μοσκίαι» (Δηγήματα 50 λεπτά).

Ἡ ἸΛΙΑΔΑ, μεταφρασμένη ἀπὸ τὸν κ. Ἀλέξ Πάλλη φρ. 2 καὶ φρ. χρ. 2 στὸ ἐξωτερικὸ.